

[Aksel Larsen.]

forslag, så folketinget har simpelt hen ikke haft arbejdsstof at udfylde de 2 uger med. Det tror jeg i øvrigt ikke befolkningen er så utilfreds med. Befolkningen må efter de ubehagelige erfaringer, den har gjort, ikke mindst fra de 5-6 ugers folketingsvirksomhed i juni-juli måned med kriselovkomplekset, føle sig mest tryk, jo færre love der vedtages.

Det ærede medlem hr. Erik Eriksen, der er udnævnt til leder af regeringens mere eller mindre loyale opposition, og som i hvert fald står i spidsen for en partipolitisk opposition mod regeringen, har jo holdt en tale her i dag, som var en meget, meget afdæmpet tale i forhold til den, han holdt på venstres landsmøde. På venstres landsmøde holdt det ærede medlem en slags programtale, der i flere henseender var udtryk for begrebsforvirring. Det ærede medlem talte bl. a. om kriselovene, som regeringen fik gennemført i juni-juli, og kaldte dem en politisk straffeekspedition fra regeringens side mod erhvervene. Ja, sådan kan tingene altså misforstås, alt stilles på hovedet. For hvad var det for love og foranstaltninger, der blev vedtaget af folketingets flertal efter regeringens forslag i forsommeren? Det var en samling indirekte skattelove af den mest ubehagelige og følelige virkning for småkårsfolk. Det var skatter og afgiftslove, som skulle skaffe staten endnu flere penge, bl. a. til finansiering af militærvæsenet og hele den med Atlantpagten forbundne politik. Det var nye og endnu mere gunstige afskrivningsregler for det, som det ærede medlem hr. Erik Eriksen kalder erhvervenes bygninger og maskiner og transportmidler, altså reelt meget betydelige skattelettelser, navnlig for de mest kapitalstærke foretagender. Mon ikke selv den højtærede finansminister har fået ubehagelige fornemmelser ved de praktiske følger, som disse afskrivningsregler fik i eftersommeren, hvor der bl. a. på bekostning af valutabalancen blev foretaget meget store og meget hastige og i mange, mange tilfælde urimelige udskiftninger af maskiner, biler, traktorer o. s. v. af den simple grund, at afskrivningsreglerne gjorde det muligt for de pågældende erhvervsdrivende at få staten til at betale en væsentlig del af nyanskaffelsernes pris.

Til forsommerens kriselovkompleks hørte den nye lovfæstede forfalskning af det lønregulerende pristal, hvorved arbejdere og tjenestemænd fra september, og hvem ved i hvor lang tid fremover, berøves mindst 1 dyrtidsportion. Arbejdsgiverne — ja, det er jo dem, det ærede medlem hr. Erik Eriksen kalder erhvervene — fik lov til at betale mindre i løn, end de var forpligtet til ved den af arbejderne forkastede, men af folketinget vedtagne overenskomst af 13. april 1956. Det var såvist ikke nogen straffeekspedition mod det, det ærede medlem kalder erhvervene, men derimod mod erhvervenes lønarbejdere. Hertil kommer så den såkaldte udbyttebegrænsning, som ikke berøver aktieselskaberne eller deres aktionærer en eneste øre, men højst kan tvinge dem til at spare nogle penge op, som de kan udbetale i ekstraudbytter et år senere. Som talrige eksempler har vist, kan denne lov endda snildt omgås, og den er ikke nogen hindring for, at aktieselskaberne kan udvide kapitalen og give aktionærerne nye aktier til underkurs eller endog som friaktier.

Det friskeste eksempel er leveret af Burmeister & Wain. Med den begrundelse, at værftet skal udvides — og det er som bekendt både nyttigt og tiltrængt — besluttede Burmeister & Wains bestyrelse den 9. oktober i år at udvide aktiekapitalen med 17,5 mill. kr. til i alt 70 mill. kr. Hvis disse nye aktier nu blev solgt til børsens dagskurs, som dengang var 204, ville de have skaffet Burmeister & Wain en nyinvestering på ca. 35 mill. kr., men det skete ikke. De hidtidige aktionærer fik adgang til at købe de nye aktier til parikurs, altså for 17,5 mill. kr., og fik derved en formuegevinst på et tilsvarende beløb. Ydermere skal de nye aktier deltage i udbytteudbetaling for 1958, det bliver vel 14 pct. minus den lovbefalede 10 pct.s reduktion, altså ca. 12,6 pct. Ved formel overholdelse af udbyttebegrænsningsloven får B & Ws aktionærer altså reelt større udbytter udbetalt i 1958 end i 1957, samtidig med at de har fået en formue forørende. Nu er B & W absolut ikke noget isoleret tilfælde, det er blot det mest aktuelle, men dette eksempel viser, at de, der kaldes de ansvarlige ledere af dansk erhvervsliv, ikke er så betænkt på at sikre mest mulig kapital til investeringer, men tænker nok så meget